

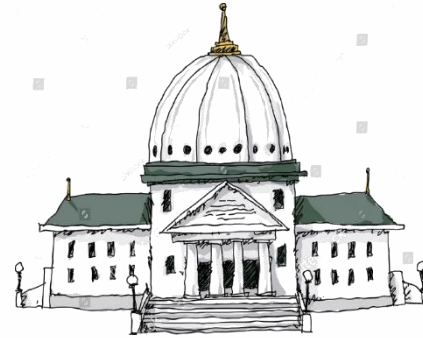
การพิมพ์และการเขียนหนังสือราชการ

สำนักกฎหมายและระเบียบกลาง
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

การพิมพ์หนังสือราชการ

หนังสือราชการ

ส่วนราชการ

ส่วนราชการ

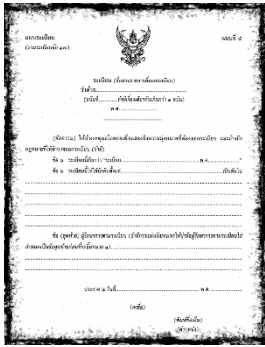
ใช้เพื่อการสื่อสารหรือสื่อความหมาย
โดยการเรียบเรียงและลำดับความเป็นตัวหนังสือ
เพื่อแจ้งความประสงค์หรือความต้องการ
ให้ผู้รับเข้าใจตามความมุ่งหมายของผู้เขียน

หน่วยงานอื่นใด

บุคคลภายนอก

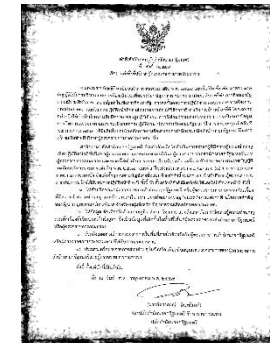
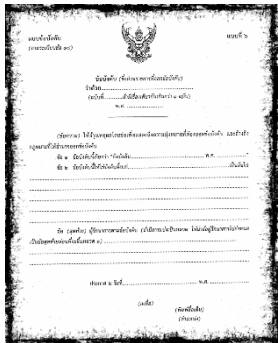
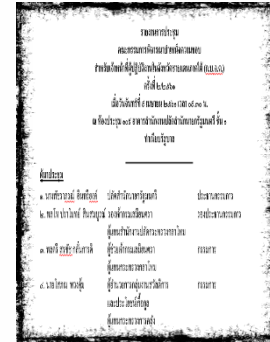
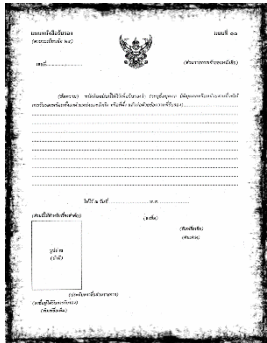
หนังสือราชการ

สิ่งควรรู้

๑. รู้จักชนิดและรูปแบบหนังสือราชการ

๒. แยกความแตกต่างของหนังสือราชการได้

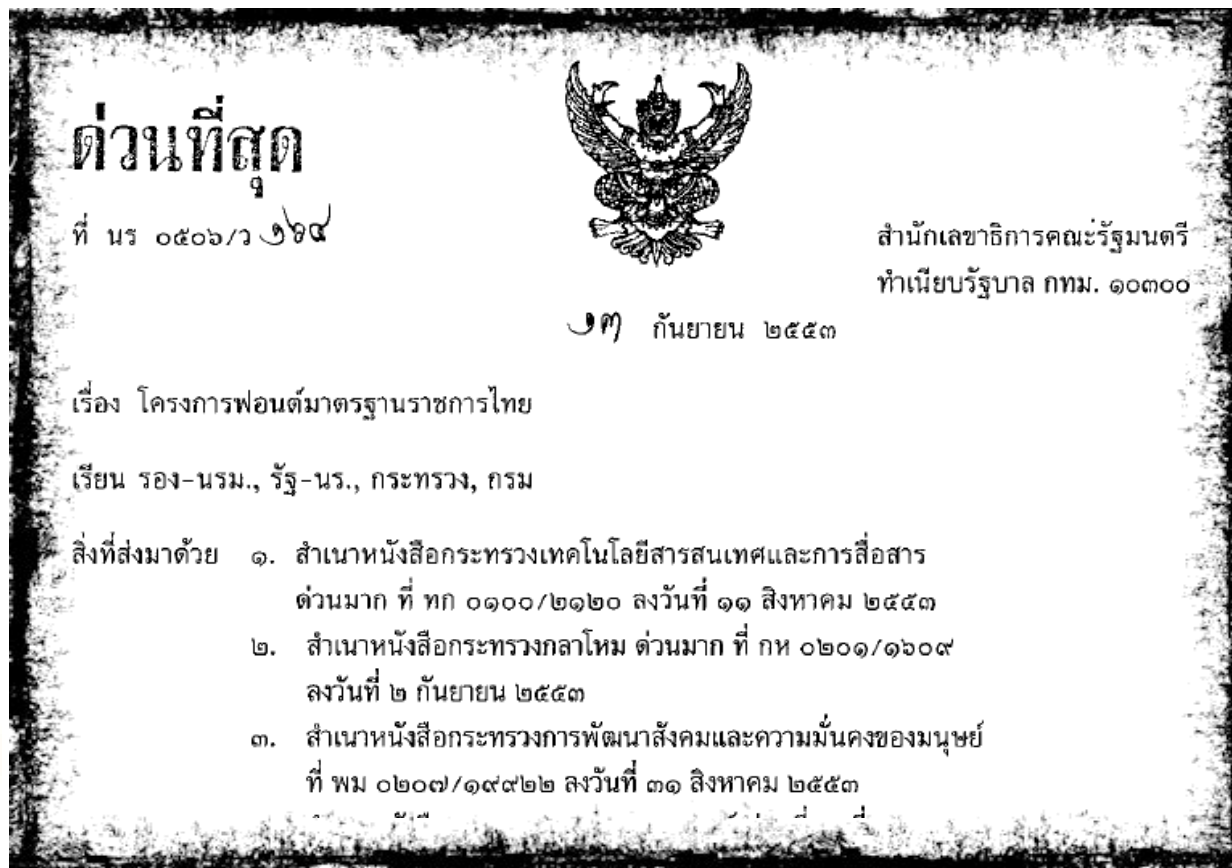
รูปแบบตัวอักษร

หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๑๖๔

ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓

เรื่อง โครงการฟอนต์มาตรฐานราชการไทย

ให้ดำเนินการติดตั้งฟอนต์ (TH Sarabun PSK) และฟอนต์อื่น ๆ
ทั้งหมดจำนวน ๑๓ ฟอนต์ เพิ่มเข้าไปในระบบปฏิบัติการ Thai OS
และใช้ฟอนต์ดังกล่าวแทนฟอนต์เดิม ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่
๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

รูปแบบตัวอักษร

ตัวพิมพ์ (ฟอนต์) จำนวน ๑๓ รูปแบบ
ของสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์
แห่งชาติ (องค์การมหาชน) และกรมทรัพย์สิน
ทางปัญญา

ชื่อฟอนต์	รูปแบบฟอนต์	
TH <u>Sarabun PSK</u>	กรุงเทพมหานคร	Bangkok
TH <u>Chakra patch</u>	กรุงเทพมหานคร	Bangkok
TH <u>Charm of RU</u>	กรุงเทพมหานคร	Bangkok
TH <u>Charmonmon</u>	กรุงเทพมหานคร	Bangkok
TH <u>Fah Kwang</u>	กรุงเทพมหานคร	Bangkok
TH <u>K2D July8</u>	กรุงเทพมหานคร	Bangkok
TH <u>Kodchasal</u>	กรุงเทพมหานคร	Bangkok
TH <u>KoHo</u>	กรุงเทพมหานคร	Bangkok
TH <u>Krub</u>	กรุงเทพมหานคร	Bangkok
TH <u>Mali Grade 6</u>	กรุงเทพมหานคร	Bangkok
TH <u>Niramit AS</u>	กรุงเทพมหานคร	Bangkok
TH <u>Sridakdi</u>	กรุงเทพมหานคร	Bangkok
TH <u>Baijam</u>	กรุงเทพมหานคร	Bangkok

ที่ นร ๐๑๐๖/ว ๒๐๑๕

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรื่อง คำอธิบายการพิมพ์หนังสือราชการภาษาไทยด้วยโปรแกรมการพิมพ์ในเครื่องคอมพิวเตอร์
และตัวอย่างการพิมพ์

เรียน

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๑๖๔ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓
สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำอธิบายการพิมพ์หนังสือราชการภาษาไทยด้วยโปรแกรมการพิมพ์ในเครื่องคอมพิวเตอร์
และตัวอย่างการพิมพ์หนังสือจำนวน ๓ แบบ

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่
๗ กันยายน ๒๕๕๓ ซึ่งเห็นชอบให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยดำเนินการติดตั้งรูปแบบตัวพิมพ์ (ฟอนต์) สารบรรณ
และรูปแบบตัวพิมพ์ (ฟอนต์) อื่น ๆ ทั้งหมดจำนวน ๑๓ รูปแบบตัวพิมพ์ของสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรม-
ซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) และกรมทรัพย์สินทางปัญญา เพิ่มเข้าไปในระบบปฏิบัติการ Thai OS
และใช้รูปแบบตัวพิมพ์ดังกล่าวแทนรูปแบบตัวพิมพ์เดิม เพื่อให้เอกสารของส่วนราชการเป็นไปอย่างมีมาตรฐาน
ไม่มีปัญหาละเมิดลิขสิทธิ์และไม่ขึ้นกับระบบปฏิบัติการระบบใดระบบหนึ่ง ตามที่กระทรวงเทคโนโลยี-
สารสนเทศและการสื่อสารได้เสนอ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

อาศัยอำนาจตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ ข้อ ๘
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจึงได้จัดทำคำอธิบายการพิมพ์หนังสือราชการภาษาไทยด้วยโปรแกรมการพิมพ์
ในเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นคำอธิบายเพิ่มเติมต่อจากคำอธิบายการพิมพ์หนังสือราชการภาษาไทยด้วยเครื่องพิมพ์ดีด
ในคำอธิบาย ๔ ท้ายระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พร้อมด้วย
ตัวอย่างการพิมพ์หนังสือดังกล่าว เพื่อให้ส่วนราชการได้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดทำหนังสือราชการและการพิมพ์
หนังสือราชการที่มีรูปแบบเป็นมาตรฐานเดียวกันตามนัยมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ดังปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย
สำหรับการจัดทำหนังสือราชการตามแบบท้ายระเบียบฯ จำนวน ๑๑ แบบ เห็นควรใช้รูปแบบตัวพิมพ์ไทยสารบรรณ
(Th Sarabun PSK) ขนาด ๑๖ พอยท์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบจัดเก็บข้อมูลข่าวสารหรือ
หนังสือราชการในระบบอิเล็กทรอนิกส์ของส่วนราชการต่อไป ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดแม่แบบ (Template)
มาตรฐานการพิมพ์หนังสือภายนอก หนังสือภายใน และหนังสือประทับตรา ได้ที่ www.opm.go.th

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และกรุณาแจ้งให้ส่วนราชการในสังกัดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจตุรงค์ ปัญญาติลก)
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
สำนักกฎหมายและระเบียบกลาง
โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๒๖๕๔ โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๗๘๕๖

รูปแบบการพิมพ์

หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ นร ๐๑๐๖/ว ๒๐๑๕

ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรื่อง คำอธิบายการพิมพ์หนังสือราชการ ภาษาไทยด้วยโปรแกรมการพิมพ์ในเครื่อง คอมพิวเตอร์และตัวอย่างการพิมพ์

“การตั้งค่าโปรแกรมการพิมพ์”

ตั้งค่าหน้ากระดาษ => ขนาด A4

เมนูเค้าโครงหน้ากระดาษ => ระยะขอบ =>

ระยะขอบตั้งค่า ด้านซ้าย ๓ ซม. ด้านขวา ๒ ซม.

๓ ซม.

ซ้าย

ที่ นร ๐๑๐๖/

วัน เดือน ปี

เรื่อง กก

คำชี้แจง กก

อ้างถึง (ถ้ามี) กก

สิ่งที่ส่งมาด้วย (ถ้ามี) กก

ภาคเหตุ กก

กก

กก

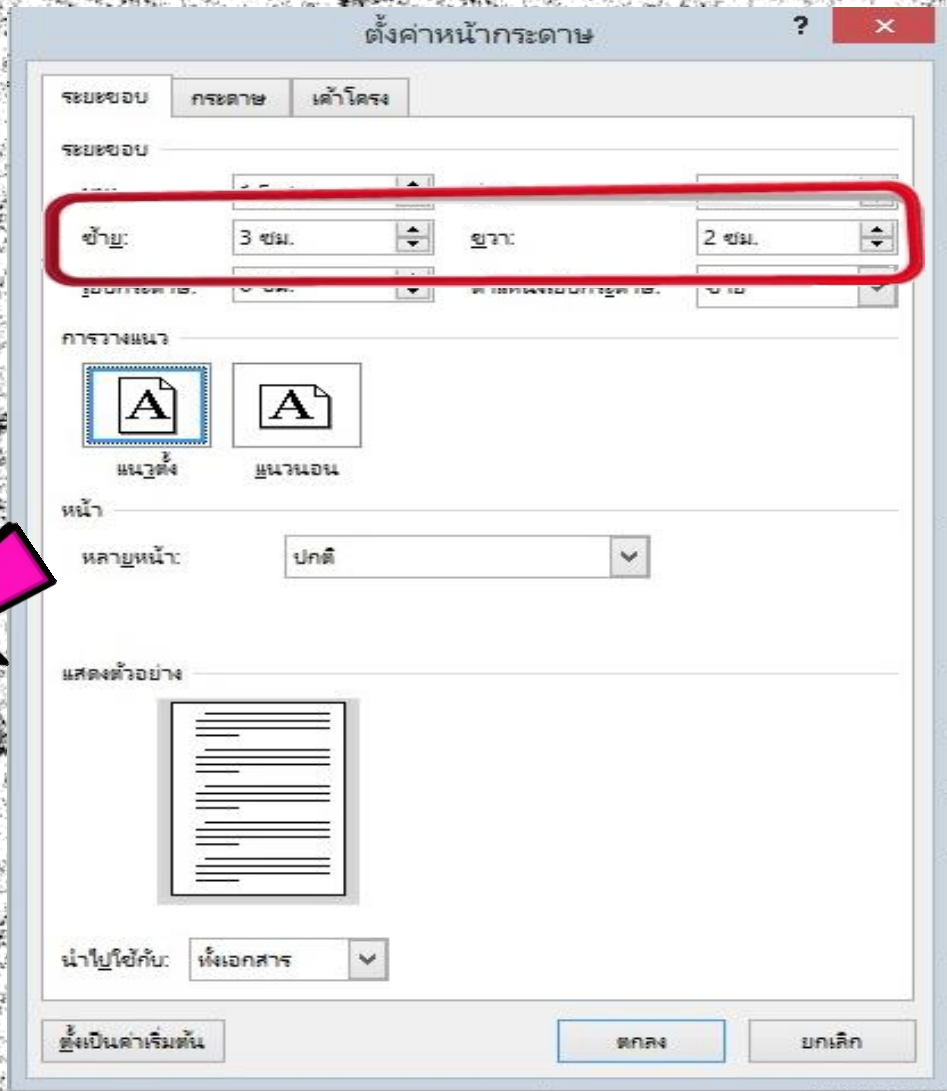
กก

ขวา

๒ ซม.

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

“การตั้งค่าโปรแกรมการพิมพ์”

หลังจากตั้งค่าหน้ากระดาษแล้ว
จะได้ระยะการพิมพ์
อยู่ระหว่าง ๐ - ๑๖ เซนติเมตร

กั้นค่าไม้บรรทัดระยะการพิมพ์

การตั้งค่าโปรแกรมการพิมพ์

การย่อหน้า

การเรียงและระยะห่าง บจรหดและตัวแบ่งหน้า

ให้ไป

การขีดแนว: ชาย

ระดับเคาะร่าง: เนื้อความ ยึดตามค่าเริ่มต้น

การเยื้อง

ซ้าย: 0 ซม. พิเศษ: ขนาด: 0 ซม.

ขวา: 0 ซม. (ไม่มี)

เยื้องเพื่อการเย็บเล่มหนังสือ

ระยะห่าง

ก่อน: 0 pt

หลัง: 0 pt

แสดงตัวอย่าง

หน้า... ตกลง ยกเลิก

Before 6 pt {

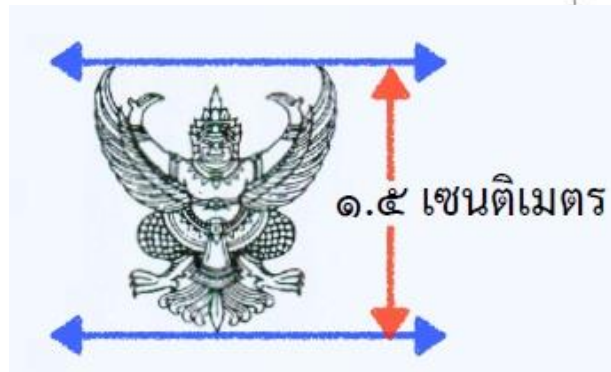
เรื่อง กกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกก

คำขึ้นต้น กกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกกก

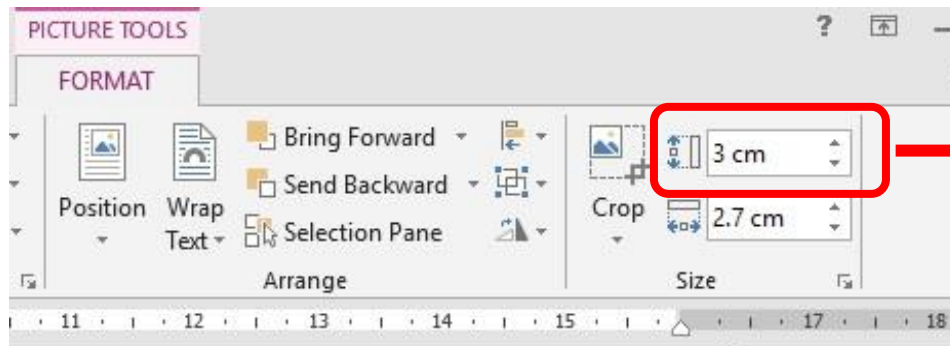
การตั้งค่าครุฑ

ขนาดตัวครุฑสูง 3 เซนติเมตร

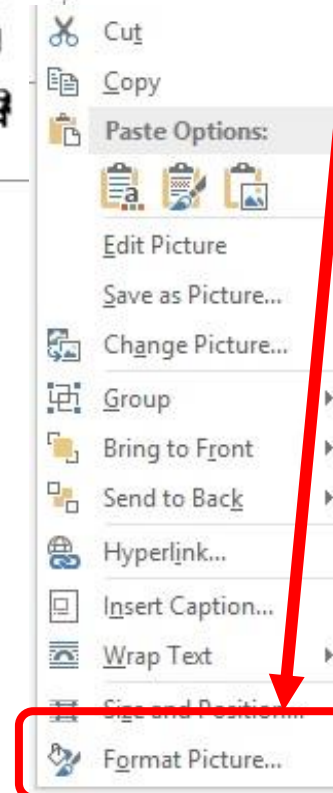
ขนาดตัวครุฑสูง ๑.๕ เซนติเมตร

3 ซม. ๑.๕ ซม.

ตั้งค่า (ความสูง)

ขนาดครุฑ

๓

ที่ นร ๐๑๐๖/

สูง ๓ ซม.

วัน เดือน ปี 1 Enter + before 6 pt

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๑๐๐ ๒ ซม.

1 Enter + before 6 pt

1 Enter + before 6

เรื่อง กกกกกกกก

1 Enter + before 6

คำชี้แจง กกกก

1 Enter + before 6

อ้างถึง (ถ้ามี) กกกก

1 Enter + before 6

สิ่งที่ส่งมาด้วย (ถ้ามี) กกกก

พื่อหน้า ๒.๕

ภาคเหตุ กกกก

1 Single (๑ เท่า)

พื่อหน้า ๒.๕

ภาคความประสงค์ กกกก

1 Single (๑ เท่า)

1 Enter + before 6

ภาคสรุป กกกก

1 Enter + before 12

ขอแสดงความนับถือ

4

(.....) จิมภ/ชื่อเต็ม.....)

ตำแหน่ง

3 Enter

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักกฎหมายและระเบียบกลาง

1 Single (๑ เท่า)

โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๔๕๕๐ - ๕๔

โทรสาร ๐ ๒๒๘๓ ๔๕๘๗

ตัวอย่างการพิมพ์

ครุฑวางขีดขอบกระดาษ } ห่างจากขอบกระดาษ ๑.๕ ซม.

สูง ๑.๕ ซม.

บันทึกข้อความ

ตัวพิมพ์โป่ง 29 พอยต์

ตัวพิมพ์โป่ง 20 พอยต์

ค่าแน่นอน (Exactly) 35 pt

สวราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๔๕๕๐ - ๕๔

ที่ นร ๐๑๐๖/ _____ วันที่ วัน เดือน ปี } 1 Single (๑ เท่า)

1 Enter + before 6 pt

เรื่อง _____

ย่อหน้า ๒.๕ ซม.

คำขึ้นต้น _____ } 1 Enter + before 6 pt

ภาคเหตุ _____

} 1 Single (๑ เท่า)

1 Enter + before 6 pt

ภาคความประสงค์ _____

ภาคสรุป _____

ภาคความประสงค์ _____

ภาคสรุป _____

ภาคความประสงค์ _____

ภาคสรุป _____

} 1 Enter + before 6 pt

} 4 Enter

(.....พิมพ์ชื่อเต็ม.....)

ตำแหน่ง

ตัวอย่างการพิมพ์

หนังสือภายนอก

ตัวอย่างการพิมพ์

หนังสือภายใน

ที่ นร ๐๑๐๖/ _____

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

วัน เดือน ปี

เรื่อง _____

คำขึ้นต้น _____

อ้างถึง (ถ้ามี) _____

สิ่งที่ส่งมาด้วย (ถ้ามี) _____

ภาคเหตุ _____

ภาคความประสงค์ _____

ภาคสรุป _____

ขอแสดงความนับถือ

(.....พิมพ์ชื่อเต็ม.....)
ตำแหน่ง

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
สำนักกฎหมายและระเบียบกลาง
โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๕๕๕๐ - ๕๔
โทรสาร ๐ ๒๒๘๓ ๕๕๘๗

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๕๕๕๐ - ๕๔

ที่ นร ๐๑๐๖/ _____ วันที่ _____ วัน เดือน ปี

เรื่อง _____

คำขึ้นต้น _____

ภาคเหตุ _____

ภาคความประสงค์ _____

ภาคสรุป _____

(นายวิริยะ รามสมภพ)
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมายและระเบียบกลาง

www.opm.go.th

แบบหนังสือราชการ

สำนักงานกฤษฎีกา

www.opm.go.th/opmportal/index.asp

รองปลัดสำนักงานกฤษฎีกา (นางประภาศรี บุญวิเศษ)

เวลา ๑๑.๐๐ น. เข้าร่วมการอบรมหลักสูตรรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้บริหารระดับสูง (รอส.) รุ่นที่ ๕ ณ ห้อง M23 ชั้น ๒๓ โรงแรมเซ็นทารา แกรนด์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพฯ **อ่านต่อ**

ภาพกิจกรรม ผู้บริหารสำนักงานปลัดสำนักงานกฤษฎีกา

- ประชุมคณะกรรมการเตรียมการโครงการจิตอาสาเพื่อพัฒนาสำนักับชีวิตา (9/3/2018) **NEW**
- พิธีเวียนเทียน เนื่องในวันมาฆบูชา ๒๕๖๑ (2/3/2018)
- พิธีทำบุญตักบาตรเนื่องในวันมาฆบูชา ประจำปี ๒๕๖๑ (2/3/2018)
- การประชุม ก.ก.ธ. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ (2/3/2018)
- ตรวจติดตามผลการดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย อ.พุนพิน

คู่มือสำหรับประชาชนในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของ สปน.

- ผังกระบวนการรับเรื่องร้องเรียนภาคผนวก
- การให้ความเห็นชอบการแสดงธงชาติที่กระทำโดยเอกชน
- การให้ความเห็นชอบการใช้ธงชาติประกอบเกียรติยศหรือรัฐของผู้ที่เสียชีวิต

สรุปรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อร่างกฎหมายต่อกระทรวงมหาดไทย ตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่อนปช

การรับฟังความคิดเห็นต่อร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ...

คู่มือ การขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตรและชนบท และด้านความมั่นคง

การพิมพ์หนังสือราชการภาษาไทย

แบบหนังสือราชการ

สำนักนายกรัฐมนตรี x สำนักนายกรัฐมนตรี x

www.opm.go.th/opmportal/index.asp?pageid=1555&parent=1232&directory=12137&pagename=viewlink1

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ
ดำเนินการบังคับสำหรับหน่วยงานราชการ

หน่วยงานภายใน สเปน. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลงานที่ผ่านมา การพิมพ์หนังสือราชการ ภาษาไทย

การพิมพ์หนังสือราชการภาษาไทย

- ข่าวและประกาศ
- ข่าวเทคโนโลยี
- บทความสาระความรู้ด้าน ICT
- ข้อมูลหน่วยงาน
- กฎหมายมติครม.ด้าน ICTที่เกี่ยวข้อง
- มาตรฐานด้าน ICT
- แบบฟอร์มต่างๆ
- ภาพกิจกรรม
- ผลงานที่ผ่านมา
- ภารกิจสำคัญ
- ติดต่อเรา

งานศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สเปน. Information and Communication Technology Center

การพิมพ์หนังสือราชการภาษาไทยด้วยโปรแกรมการพิมพ์ในเครื่องคอมพิวเตอร์

- หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๑๐๖/ว ๒๐๑๙ คำอธิบายการพิมพ์หนังสือราชการภาษาไทยด้วยโปรแกรมการพิมพ์ในเครื่องคอมพิวเตอร์ และตัวอย่างการพิมพ์
- คำอธิบายการพิมพ์หนังสือราชการภาษาไทยด้วยโปรแกรมการพิมพ์ในเครื่องคอมพิวเตอร์
- ตารางเปรียบเทียบการตั้งค่าเมื่อพิมพ์โดยเครื่องพิมพ์ติดกับโปรแกรมในเครื่องคอมพิวเตอร์
- หนังสือภายนอก [template สำหรับ MS Word] [ตัวอย่าง]
- หนังสือภายใน [template สำหรับ MS Word] [ตัวอย่าง]
- หนังสือประทับตรา [template สำหรับ MS Word] [ตัวอย่าง]
- ดาวน์โหลด 13 ฟอนต์แห่งชาติ จาก www.sipa.or.th

Template หนังสือราชการ

ดาวน์โหลดฟอนต์ ๑๓ แบบ

แบบหนังสือราชการ

ที่ นร ๐๑๐๖/

วัน เดือน ปี

เรื่อง .....
 คำขึ้นต้น .....
 อ้างอิง (ถ้ามี) .....
 สิ่งที่มาด้วย (ถ้ามี) .....

ภาคเหตุ .....
 ภาคความประสงค์ .....
 ภาคสรุป .....

ขอแสดงความนับถือ

(.....พิมพ์ชื่อเต็ม.....)
 ตำแหน่ง

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
 สำนักกฎหมายและระเบียบกลาง
 โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๕๕๕๐ - ๕๔
 โทรสาร ๐ ๒๒๗๓ ๕๕๕๗

Template หนังสือภายนอก

 บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๕๕๕๐ - ๕๔

ที่ นร ๐๑๐๖/ วันที่ วัน เดือน ปี

เรื่อง .....

คำขึ้นต้น .....

ภาคเหตุ .....
 ภาคความประสงค์ .....
 ภาคสรุป .....

(.....พิมพ์ชื่อเต็ม.....)
 ตำแหน่ง

Template หนังสือภายใน

ที่ นร ๐๑๐๖/
 เรื่อง .....

ภาคเหตุ .....
 ภาคความประสงค์ .....
 ภาคสรุป .....

สำนักนายกรัฐมนตรี
 วัน เดือน ปี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
 สำนักกฎหมายและระเบียบกลาง
 โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๕๕๕๐ - ๕๔
 โทรสาร ๐ ๒๒๗๓ ๕๕๕๗

Template หนังสือประทับตรา

การเขียนหนังสือราชการ

การเขียน

ลักษณะของการเขียนหนังสือราชการที่ดี

๑. เนื้อความสมบูรณ์ ชัดเจน และมีเอกภาพ
๒. ใช้ภาษาสั้นกระชับ หลีกเลี่ยงการใช้ศัพท์ยาก (ได้ใจความ)
๓. มีย่อหน้าที่ดี
๔. สุภาพ
๕. ตรงตามวัตถุประสงค์
๖. ผู้อ่านประทับใจ

ขั้นตอนการเขียนหนังสือ

๑. ศึกษารูปแบบ (มี ๖ ชนิด ๑๑ แบบ)
๒. ศึกษาและกำหนดเรื่อง
๓. จับประเด็นสำคัญและย่อเรื่อง
๔. เลือกสรรถ้อยคำ สำนวนการเขียน
๕. เรียบเรียงและขัดเกลาสำนวน

ชั้นความลับ (ถ้ามี)

(ชั้นความเร็ว)

ที่ .....

(ส่วนราชการเจ้าของหนังสือ)
(ที่ตั้ง)

(วัน เดือน ปี)

เรื่อง.....

(คำขึ้นต้น)

อ้างถึง (ถ้ามี)

สิ่งที่ส่งมาด้วย (ถ้ามี)

.....
ส่วนเหตุ.....

.....
ส่วนความประสงค์.....

.....
ส่วนสรุปความ.....

(คำลงท้าย)

(ลงชื่อ)

(.....พิมพ์ชื่อเต็ม.....)

(ตำแหน่ง)

(ส่วนราชการเจ้าของเรื่อง)

โทร. ....

โทรสาร .....

สำเนาส่ง (ถ้ามี)

ชั้นความลับ (ถ้ามี)

โครงสร้างของหนังสือราชการ

ส่วนหัวเรื่อง

ส่วนเนื้อเรื่อง

ส่วนท้ายเรื่อง

เรื่อง

ที่ .....

(ส่วนราชการเจ้าของหนังสือ)
(ที่ตั้ง)

(วัน เดือน ปี)

เรื่อง .....

- ลงเรื่องย่อที่เป็นใจความสั้นที่สุด
- ควรเขียนให้เป็นประโยคหรือวลี
- พอให้รู้ใจความว่าเป็นเรื่องอะไร
- สามารถแยกความแตกต่างจากเรื่องอื่นได้
- เก็บ คั่น อ้างอิง ได้ง่าย
- กรณีที่เป็นหนังสือต่อเนื่อง โดยปกติให้ลงเรื่องของหนังสือฉบับเดิม

ลักษณะของ
ชื่อ “เรื่อง” ที่ดี

“เรื่อง”

“เรื่อง” คือ ใจความที่ย่อสั้นที่สุดของหนังสือ

- ❖ ต้องเขียนให้บรรลุจุดประสงค์อย่างน้อย ๒ ประการ คือ
ประการที่ ๑ ให้พอรู้ใจความที่ย่อสั้นที่สุดของหนังสือ
ประการที่ ๒ ให้สะดวกแก่การจัดเก็บ การค้นหา การอ้างอิง

- ❖ ไม่ควรยาวเกินกว่า ๒ บรรทัด

เรื่อง การรายงานผลการดำเนินงานประจำเดือน

เรื่อง ! การรายงานผลการดำเนินงานและการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ

→ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อ “เรื่อง” ที่ดีมีลักษณะ ดังนี้

“เรื่อง”

๑ ลงเรื่องย่อที่เป็นใจความสั้นที่สุด

เรื่อง การลงโทษข้าราชการพลเรือนที่กระทำผิดวินัยข้าราชการพลเรือน

๒ ควรเขียนให้เป็นประโยคหรือวลี

เรื่อง เครื่องคอมพิวเตอร์

๓ พอให้รู้ใจความว่าเป็นเรื่องอะไร

เรื่อง มติคณะรัฐมนตรี

๔ สามารถแยกความแตกต่างจากเรื่องอื่นได้

เรื่อง ขอความร่วมมือ

๕ เก็บ คั้น อ่างอิง ได้ง่าย

เรื่อง การซ่อมถนน

๖ กรณีที่เป็นหนังสือต่อเนื่อง โดยปกติให้ลงเรื่องของหนังสือฉบับเดิม

เว้นแต่ การใช้ชื่อเรื่องเดิมอาจตอบคำขอไม่ถูกต้อง ควรปรับปรุงชื่อเรื่องใหม่

เรื่อง

❖ **ขั้นต้นด้วยคำกริยา จะชัดเจนดี**

เช่น ขอให้ ขอรื้อ ขอเชิญ ขอส่ง ชี้แจง ขออนุมัติ ขออนุญาต

❖ **ชื่อเรื่องจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหา และตรงกับส่วนสรุปท้ายหนังสือ**

ชื่อเรื่องต้องตรงประเด็นและตรงกับส่วนสรุป เมื่ออ่านเรื่องก็ควรเข้าใจได้ทันทีว่าผู้เขียนมีจุดประสงค์อย่างไร มีเนื้อหาสังเขปคืออะไร ข้อบกพร่องที่พบบ่อย เช่น ตั้งชื่อเรื่องผิดประเด็น ชื่อเรื่องไม่ตรงกับส่วนสรุป

เรื่อง

ชื่อเรื่องข้อใดสอดคล้องกับส่วนสรุปความ

1

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นวิทยากร

2

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์วิทยากร

ส่วนสรุปความ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และให้ความอนุเคราะห์วิทยากรบรรยายต่อไปด้วย

จักขอบคุณมาก

เรื่อง

อนุมัติ

อนุญาต

อนุมัติ

ให้อำนาจกระทำการตาม
ระเบียบที่กำหนดไว้

อนุญาต

ยินยอม ยอมให้ ตกลง

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ..... สกร. โทร. ๔๕๔๘
ที่ นร ๐๑๐๖/๒๓..... วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐
เรื่อง ขออนุมัติเดินทางไปราชการในราชอาณาจักร.....

เรียน ผอ.สกร.

ตามที่ สปน. ได้พิจารณาเห็นชอบมอบหมายให้ดิฉันเป็นวิทยากรบรรยายในโครงการอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพผู้ปฏิบัติงานสารบรรณ ของกระทรวงสาธารณสุข ประจำปี ๒๕๖๐ ให้แก่เจ้าหน้าที่ในสังกัด หัวข้อเรื่อง “ระเบียบ นร. ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘” ในวันอังคารที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ ณ โรงแรมพาววิลเลี่ยน ควิ้นส์ เบย์ จังหวัดกระบี่ ตามที่ สป.สธ. ขอความอนุเคราะห์ นั้น

ขอเรียนว่า ตามคำสั่ง สปน. ที่ ๒๓๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ข้อ ๗.๑ กำหนดให้ ผอ.สกร. รับผิดชอบการปฏิบัติราชการ สั่งและปฏิบัติราชการแทน ปนร. ในการอนุมัติให้ข้าราชการในสังกัดเดินทางไปราชการในราชอาณาจักรตามระเบียบ นร. ว่าด้วยการอนุมัติให้เดินทางไปราชการและการจัดการประชุมของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๔ ดังนั้น ดิฉันจึงขออนุมัติเดินทางไปปฏิบัติราชการดังกล่าวข้างต้น ณ จังหวัดกระบี่ โดยมีกำหนดออกเดินทางไปในวันจันทร์ที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๐ (เวลาประมาณ ๑๒.๓๕ น.) และออกเดินทางกลับในวันอังคารที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ (เวลาประมาณ ๑๔.๔๕ น.) ทั้งนี้ สป.สธ. จะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการครั้งนี้ทั้งหมด จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติการเดินทางไปราชการดังกล่าวข้างต้นต่อไปด้วย

ตัวอย่าง

ชั้นความเร็ว (ถ้ามี)

ที่ .....

เรื่อง .....

(คำขึ้นต้น) .....

ชั้นความลับ (ถ้ามี)

(วัน เดือน ปี)

(ส่วนราชการเจ้าของหนังสือ)

(ที่ตั้ง)

อ้างอิง (ถ้ามี)

อ้างอิง หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ลับ ด่วน ที่ นร ๐๑๐๖/๑๕๗ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

- ให้อ้างอิงหนังสือที่เคยติดต่อกันเฉพาะหนังสือที่ส่วนราชการผู้รับหนังสือได้รับมาก่อนแล้ว จะจากส่วนราชการใดก็ตาม
- ให้อ้างอิงหนังสือฉบับสุดท้ายที่ติดต่อกันเพียงฉบับเดียว เว้นแต่มีเรื่องอื่นที่เป็นสาระสำคัญต้องนำมาพิจารณา จึงอ้างอิงหนังสือฉบับอื่นๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ โดยเฉพาะให้ทราบด้วย

ชั้นความเร็ว (ถ้ามี)

ที่ .....

เรื่อง .....

(คำขึ้นต้น) .....

ชั้นความลับ (ถ้ามี)

(วัน เดือน ปี)

อ้างอิง (ถ้ามี)

(ส่วนราชการเจ้าของหนังสือ)

(ที่ตั้ง)

- อ้างอิง ๑. หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ลับ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๑๐๖/๑๒ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๑
- ๒. หนังสือสำนักงานคดีปกครอง ที่ อส ๐๐๒๗.๑/๑๒๓ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ตามหนังสือที่อ้างอิง .....

.....ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ตามหนังสือที่อ้างอิง ๑ .....

.....ตามหนังสือที่อ้างอิง ๒ .....ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

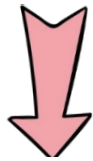
ชั้นความเร็ว (ถ้ามี)

ที่ .....

เรื่อง .....

(คำขึ้นต้น) .....

อ้างถึง โทรสารของศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ลงวันที่ ....

ตามโทรสารที่อ้างถึง .....

.....ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ชั้นความลับ (ถ้ามี)

(วัน เดือน ปี)

อ้างถึง (ถ้ามี)

(ส่วนราชการเจ้าของหนังสือ)

(ที่ตั้ง)

สิ่งที่ส่งมาด้วย (ถ้ามี)

(วัน เดือน ปี)

(ส่วนราชการเจ้าของหนังสือ)
(ที่ตั้ง)

ที่ .....

เรื่อง .....

(คำขึ้นต้น) .....

อ้างถึง .....

สิ่งที่ส่งมาด้วย คู่มือการเขียนรายงานการประชุม จำนวน ๑ เล่ม

- ให้ลงชื่อสิ่งของ เอกสาร หรือบรรณสารที่ส่งไปพร้อมกับหนังสือนั้น
- ในกรณีที่ไม่สามารถส่งไปในซองเดียวกันได้ให้แจ้งด้วยว่าส่งไปโดยทางใด

สิ่งที่ส่งมาด้วย (ถ้ามี)

(ส่วนราชการเจ้าของหนังสือ)
(ที่ตั้ง)

ที่ .....

(วัน เดือน ปี)

เรื่อง .....

(คำขึ้นต้น) .....

อ้างถึง .....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ช่างจำนวน ๑ เชือก **โดยทางรถไฟ**

“สิ่งที่ส่งมาด้วย (ถ้ามี)”

หลักการเขียน “สิ่งที่ส่งมาด้วย”

❖ ให้เขียนชื่อสิ่งของ เอกสาร หรือบรรณสาร (หนังสือราชการ)

เช่น ลำเนาคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒

❖ หากจะให้ชัดเจนและสะดวกในการตรวจนับควรระบุจำนวน

เช่น ลำเนาคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒ จำนวน ๑ ฉบับ

❖ ในกรณีที่ไม่สามารถส่งไปในซองเดียวกันได้ ให้แจ้งด้วยว่าส่งไปโดยทางใด

เช่น เครื่องถ่ายเอกสาร จำนวน ๑๕ เครื่อง โดยทางบริษัทขนส่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย (ถ้ามี)

“ลักษณะนาม” คือ คำนามที่ทำหน้าที่ประกอบนามอื่น เพื่อแสดงรูปลักษณะ ขนาด หรือปริมาณของนามนั้นให้ชัดเจนขึ้น

- ❖ “ชุด” ใช้ในกรณีที่เอกสารที่เป็นพวกเดียวกัน เช่น เสื้อผ้าชุดหนึ่ง คณะกรรมการชุดหนึ่ง
- ❖ “ฉบับ” ใช้ในกรณีเอกสารเป็นแผ่นที่ถือว่าเป็นหน่วยหนึ่ง ๆ ซึ่งเอกสารจะมี ๑ แผ่นหรือมากกว่า ๑ แผ่นก็ได้ เช่น หนังสือสัญญา ๒ ฉบับ
- ❖ “หน้า” ใช้ในกรณีที่เหมาะสมถึง จำนวนหน้าของเอกสาร
- ❖ “แผ่น” ใช้ในกรณีที่เหมาะสมถึง จำนวนของแผ่นกระดาษในเอกสารนั้น ๆ

สิ่งที่ส่งมาด้วย (ถ้ามี)

ที่ .....

(ส่วนราชการเจ้าของหนังสือ)
(ที่ตั้ง)

(วัน เดือน ปี)

เรื่อง .....

เรียน .....

อ้างถึง .....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร .....

๒. หนังสือขอความเป็นธรรมของนาย....

ข้อความ .....

.....รายละเอียดปรากฏตาม**สิ่งที่ส่งมาด้วย** ๑ และ ๒

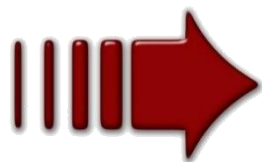
ข้อความ.....

.....รายละเอียดปรากฏตาม**สิ่งที่ส่งมาด้วย** ๑ (ข้อความ).....

.....รายละเอียดปรากฏตาม**สิ่งที่ส่งมาด้วย** ๒

โครงสร้างของหนังสือราชการ

ส่วนหัวเรื่อง

ส่วนเนื้อเรื่อง

ส่วนท้ายเรื่อง

ที่ .....

(ส่วนราชการเจ้าของหนังสือ)
(ที่ตั้ง)

(วัน เดือน ปี)

เรื่อง .....

(คำขึ้นต้น) .....

(ข้อความ)..... **ส่วนเหตุ** .....

(ข้อความ)..... **ส่วนความประสงค์** .....

(ข้อความ)..... **ส่วนสรุปความ** .....

ข้อความ

- ข้อความประกอบได้ด้วย ๓ ส่วน
  ๑. ส่วนเหตุ
  ๒. ส่วนความประสงค์
  ๓. ส่วนสรุปความ
- ให้ชัดเจนและเข้าใจง่าย
- ให้ลงสาระสำคัญของเรื่อง
- หากมีความประสงค์หลายประการ ให้แยกเป็นข้อ ๆ

ข้อความ

“เนื้อเรื่อง” คือ ข้อความที่ผู้มีหนังสือไปแจ้งไปยังผู้รับหนังสือ

➤ อาจเป็น

- ✓ ข้อความตอนเดียว
  - ✓ ข้อความ ๒ ตอน หรือ
  - ✓ ข้อความ ๓ ตอน
- แล้วแต่กรณี

(ข้อความเริ่มต้น).....

(ข้อความเริ่มต้น).....

(ข้อความสืบเนื่องต่อมา).....

(ข้อความเริ่มต้น).....

(ข้อความสืบเนื่องต่อมา).....

(ข้อความสืบเนื่องต่อไป).....

ข้อความ

“สาระสำคัญของเนื้อเรื่อง”

สาระสำคัญของเนื้อเรื่องจะกล่าวถึง

(เหตุที่มีหนังสือไป).....
.....

or

(เหตุที่มีหนังสือไป).....
.....

(เรื่องต่อเนื่อง).....
.....

or

(เหตุที่มีหนังสือไป).....
.....

(เรื่องต่อเนื่องและผลของเรื่องนั้น).....
.....

ข้อความ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ _____ สำนักกฎหมายและระเบียบกลาง โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๔๕๕๘

ที่ นร ๐๑๐๑/ _____ วันที่ _____ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นประธานการประชุมคณะกรรมการจัดการความรู้ สกร. ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘

เรียน ผอ.สกร.

ส่วนความประสงค์

ตามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการความรู้ สกร. ที่ ๒๔/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ โดยท่านได้รับแต่งตั้งให้เป็นประธานคณะกรรมการจัดการความรู้ สกร. นั้น

ส่วนเหตุ

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการของคณะกรรมการจัดการความรู้ สกร. เป็นไปด้วยความเรียบร้อยสมบูรณ์ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ ดังนั้น จึงขอเชิญท่านเป็นประธานการประชุมคณะกรรมการจัดการความรู้ สกร. ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ ในวันพุธที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เวลา ๑๐.๐๐ น. ณ ห้องประชุม สกร. ชั้น ๖

ส่วนสรุปความ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเป็นประธานการประชุมตามวัน เวลา และ สถานที่ ดังกล่าวข้างต้นด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

(.....)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
คณะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการจัดการความรู้ สกร.
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อความ

การเขียนข้อความส่วนเหตุ

- ❖ เหตุจากผู้มีหนังสือไป (เหตุเกิดจากเรา)
- ❖ เหตุจากบุคคลภายนอก
- ❖ เหตุจากผู้รับหนังสือ
- ❖ เหตุจากเหตุการณ์ที่ปรากฏขึ้น

ข้อความ

❖ การเริ่มเรื่องใหม่ “กรณีที่ไม่เคยติดต่อกันมาก่อน”

ด้วย

ใช้ในกรณีบอกกล่าวเล่าเหตุที่มีหนังสือไป โดยเกริ่นขึ้นมาลอย ๆ

ด้วยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจะจัดอบรมหลักสูตรการพิมพ์และการเขียนหนังสือราชการ ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๒ ณ โรงแรม .....

จึงขอให้หน่วยงานจัดส่งข้าราชการเข้าร่วมการอบรมจำนวน ๒ คน.....

เนื่องจาก

ใช้ในกรณีอ้างเหตุอันหนักแน่นจำเป็นที่มีหนังสือไป เพื่อให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง

เนื่องจากท่านได้หยุดราชการระหว่างวันที่ ๓-๕ มิถุนายน ๒๕๖๒ รวม ๓ วัน โดยไม่ยื่นใบลาตามระเบียบ

จึงขอให้ท่านชี้แจงเหตุผลที่หยุดราชการครั้งนี้ให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยด่วน

ข้อความ

❖ เรื่องต่อเนื่อง “กรณีที่เคยติดต่อกันมาก่อน”

ตาม   **ต่อด้วยคำนาม**

ตามหนังสือกรมประชาสัมพันธ์.....ขอให้ห้องประชุม ๑๐๙ ของสำนักงานปลัด
สำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อจัดประชุม.....ในวันที่..... นั้น

ตามที่   **ต่อด้วยประโยค**

ตามที่กรมประชาสัมพันธ์จะดำเนินการจัดโครงการฝึกอบรมหลักสูตร
“ข้าราชการที่ดี” ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ในวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรม
ริชมอนด์ จังหวัดนนทบุรี และขอความอนุเคราะห์วิทยากรบรรยายในหัวข้อ “งานสาร
บรรณ และเทคนิคการเขียนหนังสือราชการ” ในวันดังกล่าว ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ข้อความ

การลงท้ายด้วยคำว่า

นั้น

เรื่องเดิมมีรายละเอียดไม่มากนัก

ตามหนังสือกรมประชาสัมพันธ์.....ขอให้ห้องประชุม ๑๐๙ ของสำนักงาน
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ในวันที่..... นั้น

ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

เรื่องเดิมมีรายละเอียดค่อนข้างมากแต่ได้สรุปใจความสำคัญของ
เรื่องที่เคยติดต่อกันโดยย่อ

ตามที่กรมประชาสัมพันธ์จะจัดโครงการฝึกอบรมหลักสูตร “ข้าราชการที่ดี”
.....ขอความอนุเคราะห์วิทยากรบรรยายในวันดังกล่าว ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ข้อความ

การเขียนข้อความส่วนความประสงค์

What (อะไร)	คือ ต้องการให้ทำอะไร
When (เมื่อไร)	คือ ต้องการให้ทำเมื่อไร
Where (ที่ไหน)	คือ ต้องการให้ทำที่ไหน
Who (ใคร)	คือ ต้องการให้ใครทำ
Why (ทำไม)	คือ ทำไมต้องทำ
How (อย่างไร)	คือ ต้องการให้ทำอย่างไร

มักจะเขียนในย่อหน้าที่ ๒ ของเนื้อหา เพื่อแสดงความประสงค์ว่า ต้องการให้ผู้รับปฏิบัติอย่างไร หากมีเนื้อความมาก ให้แยกเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจนการเขียนส่วนเนื้อความต้องเขียนให้สั้นกระชับที่สุด เพื่อสื่อสารแบบตรงประเด็น และสามารถทำให้ผู้รับเข้าใจและปฏิบัติตามได้ทันที

ข้อความ

สำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า.....
.....จึงขอให้.....

สำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วมีความเห็นเพื่อ
ประกอบการพิจารณา ดังนี้

๑. ....
๒. ....
๓. ....

ข้อความ

การเขียนข้อความส่วนสรุปความ

จุดประสงค์ของเรื่อง :

- จะบอกความมุ่งหมายที่มีหนังสือไป จะให้ผู้รับทำอะไร
- มักใช้คำว่า “**จึง**”

เช่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไปด้วย

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา.....

ข้อความ

กรณีที่มีจุดประสงค์หลายประการ ต้องระบุให้ครบทุกประการ
ตัวอย่าง เรื่องประธานกรรมการสั่งให้นัดประชุม มีจุดประสงค์ ๒ ประการ คือ

๑. แจ้งเรื่องประธานนัดประชุม
๒. ขอเชิญไปประชุม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอเชิญไปเข้าร่วมประชุมตามวัน เวลา
และสถานที่ดังกล่าวข้างต้นด้วย จักขอบคุณมาก

คำว่า “ไป” กับคำว่า “มา”

- ขอเชิญวิทยากร.....บรรยาย
- ขอมอบหมาย.....เป็นวิทยากรบรรยาย
- ขอได้โปรด.....เข้าร่วมประชุม

การใช้คำว่า “จะ” กับคำว่า “จัก”

“จะ” ใช้ได้ ทั่วไป เป็นภาษาราชการที่ใช้ได้เสมอ

“จัก” บางคนนิยมใช้ “จักขอบคุณยิ่ง” ความหมายของคำค่อนข้างหนัก มีความหมายคล้ายต้อง ซึ่งไม่นุ่มนวล สละสลวย มักใช้คำสั่ง คำกำชับ

“จะ” มีความหมายถึง อนาคต ว่าถ้าไม่ได้สิ่งที่ต้องการก็จะไม่ขอบคุณ

“จัก” มีความหมายถึง ทราบ รู้ สำนึก ไม่ว่าจะได้หรือไม่ได้ในสิ่งที่ต้องการ ก็ขอบคุณเมื่อหนังสือนั้นไปถึงผู้รับ

ข้อความ

ข้อความให้มีสาระสำคัญของเรื่องให้ชัดเจนและเข้าใจง่าย ประกอบด้วย

- ✓ “เรื่องเต็ม”
  - ✓ “ข้อเท็จจริง”
  - ✓ “ข้อกฎหมาย”(ถ้ามี)
  - ✓ “ข้อพิจารณา”
  - ✓ “ข้อเสนอ”
-

โครงสร้างของหนังสือราชการ

ส่วนหัวเรื่อง

ส่วนเนื้อเรื่อง

ส่วนท้ายเรื่อง

คำลงท้าย

“ส่วนท้ายเรื่องมีเพียงส่วนเดียวที่จะต้องเขียนคือ คำลงท้าย”

- คำลงท้าย (ของหนังสือภายนอก) ใช้ตามฐานะของผู้รับหนังสือ (ตามตารางภาคผนวก ๒) โดยทั่วไปมักใช้คำว่า “ขอแสดงความนับถือ” เว้นแต่
- ✓ หนังสือพระบรมวงศานุวงศ์
  - ✓ หนังสือถึงผู้ดำรงตำแหน่งสูงเป็นพิเศษ
  - ✓ หนังสือถึงพระภิกษุ

ทั้งนี้ คำลงท้ายต้องสัมพันธ์กับคำขึ้นต้น

การเขียนและการพิมพ์หนังสือราชการ
มีหลักปฏิบัติอย่างไร????

คำอธิบาย ๔ : การเขียนและการพิมพ์

- ให้กั้นระยะห่างจากขอบกระดาษด้านซ้ายมือประมาณ ๓ เซนติเมตร เพื่อความสะดวกในการเก็บเข้าแฟ้ม
- ตัวอักษรสุดท้ายควรห่างจากขอบกระดาษด้านขวาไม่น้อยกว่า ๒ เซนติเมตร
- การพิมพ์หนังสือราชการที่ต้องใช้กระดาษตราครุฑ ถ้ามีข้อความมากกว่า ๑ หน้า หน้าต่อไปให้ใช้กระดาษไม่ต้องมีตราครุฑ
- การพิมพ์หนังสือที่มีหลายหน้า ต้องพิมพ์เลขหน้า โดยให้พิมพ์ตัวเลขหน้ากระดาษไว้ระหว่างเครื่องหมายยัติภังค์ (-) ที่กึ่งกลางด้านบนของกระดาษ ห่างจากขอบกระดาษด้านบนลงมาประมาณ ๓ เซนติเมตร

การใช้เครื่องหมายยัติภังค์ (-)

- การพิมพ์หนังสือที่มีหลายหน้า

- ๒ -

- ถ้าคำสุดท้ายของบรรทัดมีหลายพยางค์ไม่สามารถพิมพ์จบคำในบรรทัดเดียวกันได้ ให้ใช้เครื่องหมายยัติภังค์ (-) ระหว่างพยางค์

.....พระราช-

กฤษฎีกา...

.....พระราช-

บัญญัติ...

คำอธิบาย ๔ : การเขียนและการพิมพ์

ในการเขียนหรือพิมพ์หนังสือราชการ การเว้นช่องว่างระหว่างคำ ข้อความ หรือประโยค ให้ถูกต้องเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพื่อจะทำให้ข้อเขียนนั้นมีความถูกต้อง ชัดเจน และอ่านได้ตรงตามความต้องการของผู้เขียน

วรรค คือ คำ ข้อความ หรือประโยคช่วงหนึ่ง ๆ

การเว้นวรรค หมายถึง การเว้นช่องว่างระหว่างวรรค

➤ การเว้นวรรคตามคำอธิบาย ๔

- การเว้นวรรคโดยทั่วไปให้เว้น ๒ จังหวะเคาะ
- การเว้นวรรคระหว่างหัวข้อเรื่อง ให้เว้น ๒ จังหวะเคาะ
- การเว้นวรรคในเนื้อหา เรื่องที่พิมพ์มีเนื้อหาเดียวกัน ให้เว้น ๑ จังหวะเคาะ (เว้นวรรคเล็ก)
เรื่องที่พิมพ์มีเนื้อหาต่างกัน ให้เว้น ๒ จังหวะเคาะ (เว้นวรรคใหญ่)

การเว้นวรรคในเนื้อหา

เรื่องที่พิมพ์มีเนื้อหาเดียวกัน ให้เว้นวรรคเล็ก (เว้น ๑ จังหวะเคาะ)

๑. ในประโยครวมให้เว้นวรรคเล็กระหว่างประโยคย่อยที่มีใจความสมบูรณ์และเชื่อมกับประโยคอื่น ๆ ที่ขึ้นต้นด้วยคำสันธาน เช่น “และ” “หรือ” “แต่” ฯลฯ

การลาคลอดบุตรจะลาในวันที่คลอด ก่อน หรือหลังวันที่คลอดบุตรก็ได้ แต่เมื่อรวมเป็นวันลาแล้ว ต้องไม่เกิน ๙๐ วัน

๒. เว้นวรรคเล็กระหว่างชื่อ – นามสกุล เช่น นางพัชราภรณ์ อินทรีย์วงศ์

๓. เว้นวรรคเล็กระหว่างชื่อสถานที่ต่าง ๆ เช่น ทำเนียบรัฐบาล เขตดุสิต กรุงเทพฯ

๔. เว้นวรรคเล็กระหว่างวันกับเวลา เช่น เวลา ๐๙.๓๐ น.

๕. เว้นวรรคเล็กหน้าและหลังเครื่องหมายไปยาลใหญ่ (ฯลฯ) ไ้ม่ยมก (ฯ) อัญประกาศ (“...”)
และนลิขิต ( ) เช่น หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่...

การเว้นวรรคในเนื้อหา

เรื่องที่พิมพ์มีเนื้อหาต่างกัน เมื่อจบข้อความระหว่างประโยค
ให้เว้นวรรคใหญ่ (เว้น ๒ จังหวะเคาะ)

พฤติการณ์ตามหนังสือร้องเรียนกล่าวโทษดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหาย
แก่ราชการ จึงขอส่งเรื่องให้...

สำนักนายกรัฐมนตรีจึงไม่อาจรับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาดำเนินการ
ต่อไปได้ อย่างไรก็ดี โดยที่พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นฯ ...

ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรณีที่ไม่เว้นวรรค

๑. คำนำหน้าชื่อ

(นางพัชราภรณ์ อินทรีย์วงศ์)

๒. บรรดาศักดิ์ ฐานันดรศักดิ์ ตำแหน่งทางวิชาการ

(ศาสตราจารย์รชทอง จันทรางศุ)

๓. ชื่อหน่วยงาน

(กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง)

ด้วยกระทรวงคมนาคมได้กำหนดจัดฝึกอบรมหลักสูตรการเป็นข้าราชการ
ที่ดีให้แก่ข้าราชการที่ได้รับการบรรจุใหม่ในสังกัด ....

จัดวรรคตอนให้ถูกต้อง

เรื่อง การรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการควบคุม
การเรียไ้ไรของหน่วยงานของรัฐ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ } ๑ enter
เรียน อธิบดีกรมบัญชีกลาง } ๑ enter + before ๒ pt

สำนักนายกรัฐมนตรึพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรึ
ว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๑๐ กำหนดให้ ...

คำอธิบาย ๔ : การเขียนและการพิมพ์

- การพิมพ์หนังสือที่มีจำนวนหลายหน้า ให้พิมพ์**คำต่อเนือง**ของข้อความที่จะยกไปพิมพ์หน้าใหม่ไว้ด้านล่างทางมุมขวาของหน้านั้น ๆ แล้วตามด้วย ... (จุด ๓ จุด)
- โดยปกติให้เว้นระยะห่างจากบรรทัดสุดท้าย ๓ ระยะบรรทัดพิมพ์

.....
.....เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

ประกอบด้วย...

- ควรจะต้องมีข้อความของหนังสือ (ส่วนความประสงค์) เหลือไปพิมพ์ในหน้าสุดท้าย อย่างน้อย ๒ บรรทัด ก่อนพิมพ์คำลงท้าย (ข้อความส่วนสรุปความ)

- ๒ -

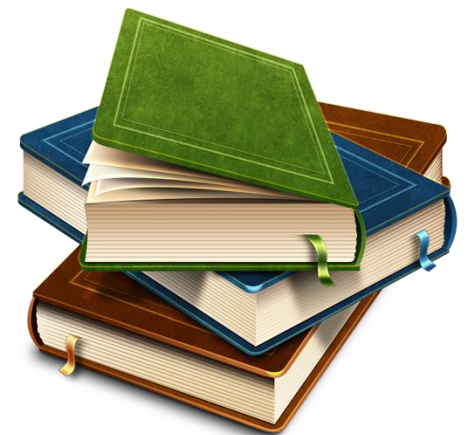
ประกอบกับคดีของศาลปกครองสงขลาดังกล่าวได้มีการยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด และคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และกรุณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง
ต่อไปด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

การพิมพ์หนังสือราชการ

- พิมพ์ไม่ตก
- มีความรู้ในตัวสะกด
- ตัวการ์นต์
- ตัวย่อ

การใช้เครื่องหมาย “จุด”

๑. ใช้เขียนไว้หลังตัวอักษรเพื่อแสดงว่าเป็นอักษรย่อ

เช่น สำนักงาน ก.พ.

พ.ศ.

๒. ใช้เขียนไว้หลังตัวอักษรหรือตัวเลขที่บอกลำดับข้อ

เช่น ก.

๑.

การเขียนคำย่อ

นางสาว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์

รองศาสตราจารย์

ศาสตราจารย์

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ

ศาสตราจารย์พิเศษ

หม่อมเจ้า

หม่อมราชวงศ์

หม่อมหลวง

ชื่อย่อส่วนราชการและคณะกรรมการ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

การใช้เครื่องหมาย “จุดไข่ปลา”

จุดไข่ปลา ๒ จุด (..) ใช้เขียนไว้หลังคำว่า ฉบับที่ .. ซึ่งอยู่ในวงเล็บสำหรับร่างกฎหมาย ร่างระเบียบ ฯลฯ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม เช่น ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

จุดไข่ปลา ๓ จุด (...) ใช้สำหรับการละข้อความที่เหลือไว้ เมื่ออ่านความหยุดเล็กน้อย แล้วจึงอ่านว่า “ละ ละ ละ” เช่น การพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ...

จุดไข่ปลา ๔ จุด (....) ใช้เขียนหลังคำว่า พ.ศ. .... สำหรับร่างกฎหมาย ร่างระเบียบ ฯลฯ เช่น ร่างระเบียบว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้ทรัพย์สินสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือกำกับดูแล พ.ศ. ....

คำอธิบาย ๕ : การกำหนดตัวเลขสำหรับใช้เป็นหัวข้อ

การจำแนกหัวข้อโดยปกติให้ใช้ตัวเลขล้วน ๆ โดยถือหลักดังต่อไปนี้

๑. ในกรณีที่ใจความสามารถแบ่งเป็นข้อใหญ่ ๆ โดยแบ่งเป็นเล่ม ภาค ตอน หรือบท ให้ใช้เลขเรียงลำดับตั้งแต่ ๑ เป็นลำดับไปจนกว่าจะจบเรื่อง

๒. การจำแนกหัวข้อย่อย ๆ ลงไป แบ่งออกเป็นช่วง ๆ แต่ละช่วงจะแบ่งออกเป็น ๔ ชั้น ได้แก่ การจำแนกหัวข้อชั้นต้น ชั้นลูก ชั้นหลาน และชั้นเหลน โดยใช้เลขเรียงลำดับกันไปและใส่จุดระหว่างชั้นนั้น ๆ

១. ពិពណ៌នាអំពីការងាររបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ

ពិពណ៌នាអំពីការងាររបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ

១.១ ពិពណ៌នាអំពីការងាររបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ

ពិពណ៌នាអំពីការងាររបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ

១.១.១ ពិពណ៌នាអំពីការងាររបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ

ពិពណ៌នាអំពីការងាររបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ

១.១.១.១ ពិពណ៌នាអំពីការងាររបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ

ពិពណ៌នាអំពីការងាររបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ

១.១.១.១ (១) ពិពណ៌នាអំពី

ពិពណ៌នាអំពីការងាររបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ

១.១.១.១ (១.១) ពិពណ៌នាអំពី

ពិពណ៌នាអំពីការងាររបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ

๒.๕ ซม.

๑.

ข้อเท็จจริง

๑.๑

๑.๒

๑.๒.๑

๑.๒.๒

๑.๒.๒.๑

คำอธิบาย ๕ : การกำหนดตัวเลขสำหรับใช้เป็นหัวข้อ

ข้อยกเว้น

การจำแนกหัวข้อซึ่งไม่มีการจำแนกหัวข้อย่อยลงไปอีก จะกำหนดหัวข้อโดยใช้ตัวอักษรแทนตัวเลขก็ได้ เช่น ข้อ ก. หรือ (ก)

ในกรณีที่มีหลักเกณฑ์กำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ตัวเลขเป็นหัวข้อไว้เป็นอย่างอื่น ก็ให้นำมาใช้ได้โดยอนุโลม เช่น การกำหนดหัวข้อในเอกสารทางวิชาการ เป็นต้น

หลักปฏิบัติในการเขียนหนังสือราชการที่ดี ๕ ประการ

๑. เขียนให้ถูกต้อง
๒. เขียนให้ชัดเจน
๓. เขียนให้รัดกุม
๔. เขียนให้กะทัดรัด
๕. เขียนโน้มน้าวให้บรรลุวัตถุประสงค์

เขียนให้ถูกต้อง

๑. เขียนให้ถูกต้องตามแบบ

- ชนิดของหนังสือ (หนังสือราชการ ๖ ชนิด ๑๑ แบบ)

ต้องใช้ชนิดและแบบของหนังสือราชการให้ถูกต้องตามควรแก่กรณี

- โครงสร้างของหนังสือ

ส่วนที่ ๑ หัวเรื่อง

ส่วนที่ ๒ เนื้อเรื่อง

ส่วนที่ ๓ ท้ายหนังสือ

- ส่วนเหตุ = เหตุที่มีหนังสือไป

- ส่วนความประสงค์ = จุดประสงค์ที่มีหนังสือไป

- ส่วนสรุปความ = สรุปความประสงค์ให้เกิดความชัดเจน

- ใช้ถ้อยคำเหมาะสมกับฐานะของผู้รับ

ใช้ถ้อยคำในหนังสือราชการให้เหมาะสมกับผู้รับตามภาคผนวก ๒ คำขึ้นต้น สรรพนาม คำลงท้าย และคำที่ใช้ในการจำหน่ายของ

เขียนให้ถูกต้อง

๒. เขียนให้ถูกเนื้อหา

ข้อสำคัญ

: จับประเด็นของเรื่องให้ได้

: ข้อเท็จจริงครบถ้วน

: กฎหมาย ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง
และเป็นปัจจุบัน

: แนวคำวินิจฉัยเดิม (ถ้ามี)

: ต้องลำดับความให้ดี

: สมเหตุสมผล

: คำนี้ถึงใจผู้ลงนาม

เขียนให้ถูกต้อง

๓. เขียนให้ถูกต้องหลักภาษา

- รูปประโยค ประธาน กริยา กรรม

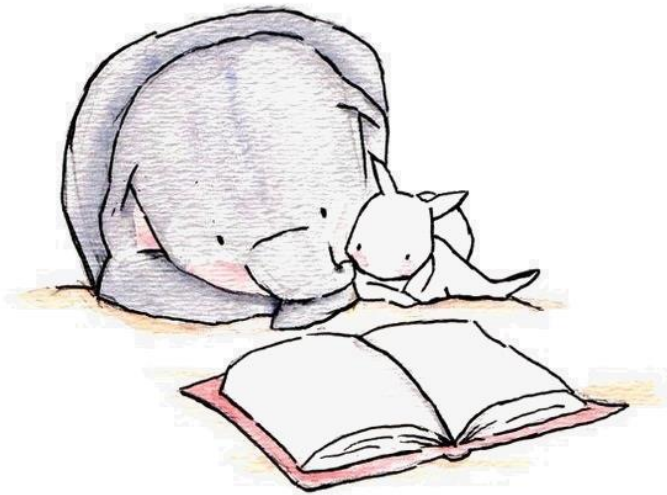
การร่างหนังสือต้องพิจารณาแต่ละประโยค ตรวจสอบไวยากรณ์ว่าถูกรูปประโยคหรือไม่ มีคำกริยาในแต่ละประโยคหรือไม่ ประธาน – กริยา – กรรม อยู่ถูกที่หรือไม่ อ่านได้ความหรือไม่

ในบางกรณีคำประธานและกรรมอาจละไว้ในฐานที่เข้าใจได้

เขียนให้ถูกต้อง

- การใช้สำนวนภาษาต่างประเทศ

เขาวราชเป็นยานที่ปนเปื้อนไปด้วยมลพิษทางอากาศมากที่สุด

นักเรียนถูกทำโทษโดยคุณครู

ชายหาดพัทยาเต็มไปด้วยนักท่องเที่ยว

เขียนให้ถูกต้อง

- การใช้สำนวนภาษาต่างประเทศ (ต่อ)

ภาษานี้ง่ายต่อการเข้าใจ

เธอเดินมาพร้อมกับรอยยิ้มบนใบหน้า

ผืนนาหลายแห่งถูกซื้อโดยนักลงทุนต่างชาติ

นอกจากสมบัติจะถูกรางวัลที่ ๑ แล้ว ยังถูกชมว่าเป็นคนขยันขันแข็ง

เขียนให้ถูกต้อง

๓. เขียนให้ถูกหลักภาษา (ต่อ)

- ความสัมพันธ์ของข้อความ อาจแยกพิจารณาได้

(๑) ความสัมพันธ์ระหว่างประธาน – กริยา – กรรม

(๒) ความสัมพันธ์ระหว่างประโยค (เหตุ) กับประโยค (ผล)

เขียนให้ถูกต้อง

- ความสัมพันธ์ของข้อความ (ต่อ)

(๓) ความสัมพันธ์ระหว่างคำที่แยกค่อมข้อความ

หาอาจ	(ดำเนินการ)	ได้ไม่
มีอาจ	(ดำเนินการ)	ได้
หาได้	(ดำเนินการ)	ไม่
จะ	(ดำเนินการ)	ก็ได้
ไม่ว่าจะ	(พิจารณาในทางนิตินัย) หรือ (ในทางพฤตินัย)	
กระทำ	(การใด ๆ)	ได้
เสนอ	(ความเห็น)	ต่อ
ให้	(คำแนะนำ)	แก่

เขียนให้ถูกต้อง

- ความสัมพันธ์ของข้อความ (ต่อ)

(๔) ความสัมพันธ์ระหว่างคำหลักกับคำขยาย

เช่น ผู้ผลิตสารระเหยต้องจัดให้มีเครื่องหมายที่ภาชนะบรรจุสารระเหย เพื่อเป็นคำเตือน หรือข้อควรระวังในการใช้สารระเหยดังกล่าว

ผู้ผลิตสารระเหยต้องจัดให้มีภาพ เครื่องหมาย หรือข้อความ ที่ภาชนะบรรจุสารระเหย เพื่อเป็นคำเตือนให้ระวังการใช้สารระเหยดังกล่าว

➤ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งานบุคคล มีหน้าที่ผลิตและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานบุคคลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เขียนบทความลงในวารสาร เป็นต้น

➤ ผู้อำนวยการกองมีหน้าที่ประสานงาน ตอบชี้แจงปัญหาข้อหารือ ให้คำปรึกษากับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ส่วนราชการหรือผู้มาติดต่อในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่

เขียนให้ถูกต้อง

- ความสัมพันธ์ของข้อความ (ต่อ)

ใจความสำคัญ : ใจความที่เด่นที่สุดในย่อหน้าเป็นแก่นของย่อหน้าที่สามารถครอบคลุมเนื้อความในประโยคอื่น ๆ ได้

ใจความรอง : ประโยคที่ขยายความประโยคใจความสำคัญ เป็นใจความสนับสนุนใจความสำคัญให้ชัดเจนขึ้น อาจเป็นการอธิบายรายละเอียด ยกตัวอย่าง เปรียบเทียบ หรือแสดงเหตุผล

การที่จะเป็นผู้ฟังที่ดีได้นั้นจะต้องมีการฝึกฝนจนเรี้นรู้ ฉะนั้นครูจึงเป็นผู้ที่มีโอกาสดีกว่าคนอื่น ๆ ในการฝึกนิสัยการฟังที่ดีให้แก่เยาวชนที่จะเป็นผู้นำของชาติในอนาคต ครูไม่ควรมองข้ามความสำคัญของการฟังไป ควรระลึกไว้เสมอว่า การฟังมีความสำคัญเท่า ๆ กับการพูด การอ่าน และการเขียน ถ้าผู้ฟังรู้จักฟังแล้วการฟังก็จะมีประโยชน์มาก แต่ถ้าผู้ฟังไม่รู้จักการฟัง ผู้ฟังก็จะไม่ได้รับผลอะไรเลย แต่ในทางตรงกันข้ามบางครั้งก็อาจจะมีโทษอันร้ายแรงเกิดขึ้นอีกด้วย

เขียนให้ถูกต้อง

- ความสัมพันธ์ของข้อความ (ต่อ)

ความแตกต่างของมนุษย์กับสัตว์อีกประการหนึ่งให้เห็นเด่นชัด คือเรื่องของการใช้ภาษา มนุษย์สามารถถ่ายทอดความรู้ความคิดออกมาเป็นตัวเขียน คือ เป็นภาษาหนังสือสำหรับให้ผู้อื่นอ่านและเข้าใจตรงตามที่ต้องการ แต่สัตว์ใช้ได้แต่เสียงเท่านั้นในการสื่อสาร แม้แต่เสียงหลายท่านก็ยังมีความเห็นว่าเป็นว่าสัตว์จะทำเสียงเพื่อแสดงความรู้สึก เช่น โกรธ หิว เจ็บปวด เท่านั้น เสียงของสัตว์ไม่อาจสื่อความหมายได้ละเอียดลออเท่าภาษาพูดของมนุษย์

ภายในวงงานศิลปะประเภทหนึ่ง ๆ มีรูปแบบของศิลปะนั้นแยกออกไป จิตรกรรมก็มีการวาดและระบายสีบน ฝาผนัง วาดเป็นเส้นบนกระดาษ วาดและระบายเป็นภาพเล็กเป็นภาพใหญ่เป็นรูปคนรูปภูมิประเทศและอื่น ๆ วรรณคดีก็เข้าในลักษณะนี้ รูปแบบของวรรณคดีไทยก็มีหลายแบบ ถ้านับวรรณคดีต่างประเทศทั่วโลกก็มีรูปแบบ เกือบจะนับไม่ถ้วน คุณภาพของวรรณคดีขึ้นอยู่กับรูปแบบจะมีความดีหรือความบกพร่องภายในวงของรูปแบบ แต่ละรูปแบบ การพิจารณาวรรณคดีจึงเป็นไปตามรูปแบบแต่ละรูป ๆ นั้น

(บุญเหลือ เทพยสุวรรณ ๒๕๑๗,๒)

ศิลปวัฒนธรรมในบ้านเมืองเรามักจะสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน ตัวอย่างบางคนชอบปลูกไม้ ดอกไม้ผล เมื่อเกิดดอกออกผลก็ชื่นใจ เกิดความคิดที่จะทำดอกผลนั้นให้งดงามน่าดูยิ่งขึ้น จึงมีผู้นำผลไม้มานำ ประดิษฐ์ลวดลายแล้วจัดวางในภาชนะให้มองดูแปลกตาน่ารับประทานลวดลายนั้นเกิดจากการตัด ผ่า ปอก คว้าน และแกะสลัก ส่วนไม้ดอกที่ออกดอกก็นำมาผู้มัดเป็นช่อบ้าง เป็นพวงเป็นพุ่มบ้าง เสียบเป็นพุ่มหรือปัก ลงในแจกันก็ได้ตามแต่จะเห็นงาม ชีวิตชาวไทยกับศิลปะความงามจึงแยกกันไม่ออก

การเตรียมเพื่อการพูดและการเขียน, ฉัตรวรรณ ต้นนระรัตน์)

เขียนให้ถูกต้อง

- ความสัมพันธ์ของข้อความ (ต่อ)

การเดิน การว่ายน้ำ การฝึกโยคะ การออกกำลังกายด้วยอุปกรณ์ต่างๆ
ตลอดจนการหายใจลึกๆ ล้วนมีส่วนทำให้สุขภาพแข็งแรง

ใจความสำคัญ คือ การทำให้สุขภาพแข็งแรงทำได้หลายวิธี

เขียนให้ถูกต้อง

การใช้คำผิดความหมาย

องค์ประกอบของรังแค คือ กรรมพันธุ์ ความเครียด อากาศแห้ง การขาดสารอาหาร

คนสมณะอย่างอาจารย์ ใครอย่าไปขอร้องให้ทำอะไรเลย ท่านไม่ช่วยหรอก

คนร้ายยอมรับผิดโดยคุณ

ถ้าคุณมีชื่อเสียงที่ดีแต่มีข่าวลือออกมาเสีย ๆ หาย ๆ คุณจะเสียภาพพจน์

เขียนให้ถูกต้อง

การใช้คำผิดความหมาย (ต่อ)

ในการประชุมมีกรรมการบางคนประท้วงข้อเสนอเรื่องการสร้างเขื่อน

ปีนี้ฝนตกตามฤดูกาลทำให้มีผลผลิตทางการเกษตรออกสู่ตลาดค่อนข้างมาก

โรงงานปลาที่ไม่ถูกสุขลักษณะ มักจะตลบอบบอวนไปด้วยกลิ่นปลาเน่า

เขียนให้ถูกต้อง

๔. เขียนให้ถูกความนิยม

ความนิยมในที่นี้ หมายถึง ความนิยมที่ใช้กันโดยทั่วไปในวงราชการ และ
ความนิยมเฉพาะผู้ลงนามในหนังสือ

๔. ๑ สรรพนาม

- การเขียนหนังสือราชการไม่นิยมใช้สรรพนามว่า “ข้าพเจ้า” “ผม” “ดิฉัน” แต่นิยม
- ใช้ชื่อส่วนราชการ เช่น “สำนักนายกรัฐมนตรี” “สำนักงานประมง”
  - ใช้คำนาม เช่น มหาวิทยาลัย นางสาวขวัญใจ
  - ใช้คำย่อตามกฎหมาย ในกรณีในการกล่าวครั้งแรกควรวงเล็บคำย่อไว้ด้วย เช่น ครม. พ.ร.บ.
  - ใช้คำบ่งชี้ ในกรณีกล่าวที่มีใช้การกล่าวครั้งแรก เช่น หน่วยงานดังกล่าว บุคคลข้างต้น

* ความนิยมในการใช้สรรพนาม

- สรรพนามแทนผู้มีหนังสือไป

ถ้าเป็นหนังสือจากส่วนราชการ นิยมใช้ชื่อส่วนราชการ

สำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า...

ถ้าเป็นหนังสือจากบุคคล ใช้ตามที่กำหนดไว้ในภาคผนวก ๒
ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖
และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้าพเจ้า - กระผม - ผม - ดิฉัน - ท่าน

- สรรพนามแทนผู้รับหนังสือ

ถ้าเป็นหนังสือถึงส่วนราชการ นิยมใช้ชื่อส่วนราชการ

ขอกรม...ได้โปรดส่งความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง
เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไปด้วย จักขอบคุณมาก

ถ้าเป็นหนังสือถึงบุคคล

ขอท่านได้โปรด...

ขอได้โปรด...

เขียนให้ถูกต้อง

๔. เขียนให้ถูกความนิยม (ต่อ)

๔. ๒ ถ้อยคำสำนวน

(๑) นิยมใช้ภาษาราชการ ไม่ใช่ภาษาลำลอง หรือภาษาพูด หรือภาษานักประพันธ์ในภาษาราชการและภาษาที่เป็นทางการจะมีการใช้คำหรือสำนวนบางชนิดที่แตกต่างกัน ดังนี้

- ภาษาราชการ

ใคร

ต้องการ

ทำไม

เหมือนกัน

ที่ไหน

คิดว่า

อย่างไร

ทำอยู่

เดี๋ยวนี้

เสร็จแล้ว

เขียนให้ถูกต้อง

๔. ๒ ถ้อยคำสำนวน

- ภาษากฎหมาย

พระราชบัญญัติ...

มาตรา...

ระเบียบ... กฎ...

ข้อ...

คณะรัฐมนตรี ในคราวประชุมเมื่อวันที่...

ข้อห้าม

ข้อปฏิบัติ

เขียนให้ถูกต้อง

- ภาษากฎหมาย

ควร เป็นคำแนะนำทั่วไป มีผลบังคับทางจิตใจ

พึง มีผลบังคับทางสังคม

ย่อม เป็นคำบังคับอย่างเป็นทางการแต่ไม่เด็ดขาด ให้ใช้ดุลยพินิจได้

ต้อง เป็นคำบังคับเป็นทางการอย่างเด็ดขาด

ให้ เป็นคำบังคับเป็นทางการอย่างเด็ดขาด

เขียนให้ถูกต้อง

๔. ๒ ถ้อยคำสำนวน

- การเชื่อมคำหรือประโยค

คำบุพบท หรือคำสันธาน ซึ่งมีความหมายอย่างเดียวกัน ไม่นิยมใช้คำซ้ำกันเพราะจะทำให้ไม่ไพเราะหรืออาจทำให้สับสนได้

เช่น **ที่ - ซึ่ง - อัน** เป็นคำที่ใช้แทนกันได้

ข้อความ**ที่**ระบุไว้ในพินัยกรรม**ที่**เกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สิน**ที่**เป็นทรัพย์สินรดก หรือในการต่าง ๆ จะให้เกิดเป็นผลบังคับได้ตามกฎหมาย เมื่อผู้ทำพินัยกรรมตายแล้ว

เขียนให้ถูกต้อง

แต่บางประโยค ที่ – ซึ่ง – อัน ก็ใช้แทนกันไม่ได้ เพราะจะทำให้ความหมายผิดไป

ที่ : ช่วยจำกัดความหมาย

ซึ่ง : ช่วยขยายความหมาย

อัน : ช่วยขยายความหมาย แต่มักไม่ใช่เมื่อหน่วยหลักหมายถึงบุคคล

ครู.....ดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดย่อมทราบอุปนิสัยของนักเรียน

รักษาไว้.....ความยุติธรรม

สถานที่.....เป็นที่รวมกำลังไพร่พลของแผ่นดิน

เขียนให้ถูกต้อง

และ - กับ - รวมทั้ง - ตลอดจน เป็นคำที่ใช้แทนกันได้

ผู้ร้องไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ**และ**ขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชา

และมีพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความแตกแยกในหมู่ข้าราชการ**และ**เจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่งผลให้

การปฏิบัติหน้าที่ราชการในภาพรวมไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

และเกิดภาพลักษณ์ที่ไม่เหมาะสมต่อหน่วยงานอื่น**และ**ผู้มาติดต่อราชการ

- การใช้คำเชื่อมไม่ให้ซ้ำกัน

ตัวอย่าง

วินัยที่ข้าราชการจะต้องรักษานั้น มีวินัยในการปฏิบัติราชการและวินัยในการปฏิบัติต่อผู้ร่วมงาน และวินัยในการปฏิบัติต่อประชาชน และวินัยในการปฏิบัติตนเพื่อรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนเองด้วย

(คำว่า “และ” “รวมทั้ง” “ตลอดจน” มีความหมายอย่างเดียวกัน ใช้แทนกันได้)

วินัยที่ข้าราชการจะต้องรักษานั้น มีวินัยในการปฏิบัติราชการและวินัยในการปฏิบัติต่อผู้ร่วมงาน รวมทั้งวินัยในการปฏิบัติต่อประชาชน ตลอดจนวินัยในการปฏิบัติตนเพื่อรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนเองด้วย

เขียนให้ถูกต้อง

การใช้คำเชื่อมต่าง

“และ” “หรือ” “และหรือ”

“อย่างไรก็ตาม” “อย่างไรก็ดี”

“กับ” “แก่” “แต่” “ต่อ”

“ทั้งนี้” “ในการนี้”

“เช่น” “ได้แก่” “อาทิ”

“อนึ่ง”

“ดังกล่าวข้างต้น”

“โปรดดำเนินการต่อไปในส่วนที่เกี่ยวข้อง”

การเชื่อมคำประธาน กริยา หรือกรรมหลาย ๆ คำเข้าด้วยกัน โดยใช้
คำว่า “และ” “หรือ” ไม่นิยมใส่คำเชื่อมทุกคำ แต่นิยมใส่คำเชื่อมคำสุดท้ายคำเดียว

เช่น - หนังสือภายนอก หนังสือภายใน และหนังสือประทับตรา

- กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรี

- เพิ่มโทษจากตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๓ เดือน เป็นไล่ออกจากราชการ

ฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ
ของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา
อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

เขียนให้ถูกต้อง

เครื่องหมายที่ใช้ในภาษาไทย

อัญประกาศ

ไปยาลใหญ่

ยัติภังค์

ไปยาลน้อย

ไม้ยมก

ถัญประกาศ

จุลภาค

นขลิขิต

เขียนให้ถูกต้อง

๔. ๒ ถ้อยคำสำนวน

- การใช้คำบังคับ คำขอร้อง

ในการเขียนหนังสือราชการถึงบุคคล หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่ไม่ได้อยู่ในบังคับบัญชา ไม่นิยมใช้คำบังคับ แต่นิยมใช้คำขอร้องที่มีความหมายอย่างเดียวกัน

คำบังคับและคำขอร้องที่มีความหมายอย่างเดียวกัน

คำบังคับ

ขอให้ส่ง

ให้ไปติดต่อ

ขอให้แจ้ง

คำขอร้อง

เขียนให้ถูกต้อง

๔. ๒ ถ้อยคำสำนวน

- คำทำลาย - คำเสริมสร้าง

คำทำลาย

คำเสริมสร้าง

ปัญญาที่บ โง่

โครงการที่เสนอใช้ไม่ได้

ท่านเข้าใจผิด

เขียนให้ถูกต้อง

๔. ๒ ถ้อยคำสำนวน

- หางเสียง

การลงท้ายประโยค นิยมใส่คำหางเสียงให้รื่นหูโดยการเติมคำว่า

“ต่อไป” “ได้” “ด้วย”

- เช่น
- จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป
  - อนุมัติให้เดินทางไปต่างประเทศได้
  - จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากผลการพิจารณาเป็นประการใด กรุณาแจ้งให้สำนักนายกรัฐมนตรีทราบด้วย

เขียนให้ชัดเจน

- ชัดเจนในเนื้อหา

ต้องเขียนให้กระจ่างชัดในเนื้อหา วัตถุประสงค์ และวรรคตอน ต้องไม่คลุมเครือ
แปลความหมายได้หลายนัย หรือมีความหมายขัดแย้งกัน

เช่น - เขตทหารห้ามเข้า

- ให้นักเรียนรับประทานนมเสียคนละหนึ่งกล่อง

- เจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นที่เทียบเท่า

- จังหวัดสุพรรณบุรีประกาศน้ำท่วมแล้ว

- อาหารเย็นหมดแล้ว

- ใครตามตำรวจมา

ตัวอย่าง

กรรมการที่ไม่มาประชุม หรือมาประชุมแต่ไม่มีชื่อในรายงานการประชุม
หรือมีชื่อในรายงานการประชุมแต่ไม่มาประชุม ไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมและ
ต้องคืนเบี้ยประชุมที่ได้รับไปโดยไม่มีสิทธิ และอาจถูกพิจารณาโทษทางวินัย
ถ้าผู้นั้นเป็นข้าราชการ

เขียนให้ชัดเจน

ถ้ามาสมัครเข้าบริษัทจะรับ ไม่ได้เปิดรับสมัครมานานแล้ว

ห้ามข้าราชการหญิงสวมกางเกงใน ขณะปฏิบัติหน้าที่ราชการ

ทุกปัญหา ยาเสพติดมีทางออก

เขียนให้ชัดเจน

- หลีกเลี่ยงถ้อยคำความหมายขัดแย้ง

เช่น ตำรวจค่อยๆ คลานเข้าโอบล้อมผู้ร้ายอย่างรวดเร็ว

ผู้ร้ายสาดกระสุน จำนวน ๑ นัด

กองทัพแมลงนับ ๑๐ ตัว บุกทำลายพืชผลของเกษตรกร

เขียนให้ชัดเจน

ชัดเจนในจุดประสงค์

ต้องเขียนให้เข้าใจชัดเจนว่าผู้มีหนังสือไปต้องการจะให้ผู้รับหนังสือปฏิบัติอย่างไร

เช่น เพื่อทราบ

เพื่อพิจารณา

เพื่ออนุญาต

เพื่ออนุมัติ

เพื่อถือปฏิบัติ

เพื่อให้ความร่วมมือ

ชัดเจนในจุดประสงค์หรือไม่ ???

เรียนยืนยันมา

เรียนยืนยันมา และถือปฏิบัติต่อไป

เขียนให้รัดกุม

รัดกุม

ต้องเขียนให้รัดกุมไม่มีช่องโหว่ อ่านแล้วเข้าใจได้ดี และสามารถยืนยันในสิ่งที่เขียนได้ เช่น

- ขออภัยที่ไม่อาจให้ใช้สถานที่ในวันดังกล่าวได้ หากเป็นวันอื่นก็ไม่ขัดข้อง

- พยานหลักฐานยืนยันสอดคล้องต้องกัน **น่าเชื่อว่า** ผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยจริง

จึงควรไล่ออกจากราชการ

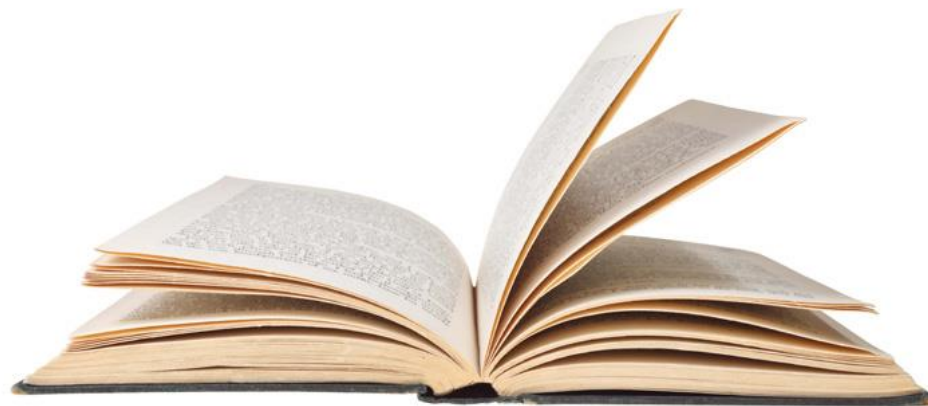

เขียนให้รัดกุม

รัดกุม (ต่อ)

แต่ถ้าไม่อาจยืนยันได้ควรใช้คำแบ่งรับแบ่งสู้ เช่น ใช้คำว่า “**โดยปกติ**”

เช่น - ส่วนราชการ ให้ลงชื่อส่วนราชการเจ้าของเรื่อง หรือหน่วยงานที่ออกหนังสือโดยมี
รายละเอียดพอสมควร **โดยปกติ**ถ้าส่วนราชการที่ออกหนังสืออยู่ในระดับกรมขึ้นไป
ให้ลงชื่อส่วนราชการเจ้าของเรื่องทั้งระดับกรมและกอง

เขียนให้กะทัดรัด

กะทัดรัด

เขียนให้กระชับ ไม่ใช่คำฟุ่มเฟือย หรือเขียนวากวน

- เช่น
- ทางกระทรวง....ได้มีการพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีร้องขอความเป็นธรรมดังกล่าว...
  - สิทธิที่จะได้รับค่าชดเชยที่ดินนั้น ผู้ที่จะได้รับสิทธิดังกล่าวก็เฉพาะเจ้าของที่ดินที่มีเอกสารสิทธิของทางราชเท่านั้น สำหรับกรณีผู้ขอซึ่งอยู่ในที่ดินที่ไม่มีเอกสารสิทธิของทางราชการ จึงไม่มีสิทธิได้รับเงินค่าชดเชยดังกล่าว
  - เจ้าของที่ดินที่มีเอกสารสิทธิของทางราชเท่านั้นที่จะได้รับค่าชดเชยที่ดิน สำหรับกรณีผู้ขอรายนี้^๕อยู่ในที่ดินที่ไม่มีเอกสารสิทธิของทางราชการ จึงไม่มีสิทธิได้รับเงินค่าชดเชยดังกล่าว

เขียนให้กะทัดรัด

คณะกรรมการรทราชการคณะนี้ได้จัดให้มีการประชุม เมื่อวันจันทร์ที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ โดยในการประชุมดังกล่าวปรากฏว่าได้มีการพิจารณาให้มีการเปลี่ยนแปลงบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งในคณะอนุกรรมการบางคน

คณะกรรมการรทราชการได้ประชุมเมื่อวันจันทร์ที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ มีมติให้เปลี่ยนแปลงบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งในคณะอนุกรรมการบางคน

เขียน โฉมข่าวให้บรรลุวัตถุประสงค์

โฉมข่าวให้บรรลุวัตถุประสงค์

เขียนให้เหตุผลสนับสนุน ต้องน่าเชื่อถือ มีน้ำหนัก เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ เพื่อให้ผู้อ่านเชื่อถือและยอมรับ

- เช่น
- อ้างกฎหมาย
  - การใช้ดุลพินิจชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ อย่างไร
  - อ้างคำพิพากษา
  - แนวคำวินิจฉัยเดิม
  - ยกย่องผู้รับหนังสือ

เขียน โน้มน้าวให้บรรลุวัตถุประสงค์

- การตอบปฏิเสธการให้/ ปฏิเสธคำขอที่ไม่ใช่ขอตามกฎหมาย/หนังสือขอร้อง/
หนังสือขอความร่วมมือ/การตักเตือนหรือตำหนิ

ตอบปฏิเสธคำขออนอกกฎหมาย เขียนโดย

๑. ปฏิเสธโดยอ้างเหตุผล/เหตุขัดข้อง
๒. ขออภัยที่ไม่อาจปฏิบัติตามคำขอได้
๓. แสดงน้ำใจ เพื่อให้คงมีความสัมพันธ์อันดีกันต่อไป

เขียน โฉมหน้าให้บรรลุวัตถุประสงค์

การเขียนหนังสือขอร้อง เขียนโดย

๑. อธิบายเหตุผลความจำเป็นที่ต้องขอร้อง
๒. ขอร้องให้เขาดำเนินการ หรือมาในงาน
๓. ขอบขอบคุณในความอนุเคราะห์ของเขา หรือในการที่เขาสละเวลา

เขียน โน้มน้าวให้บรรลุวัตถุประสงค์

การเขียนหนังสือชักเตือนหรือตำหนิ เขียนโดย

๑.เขียนเปลี่ยนแปลง

๒.เขียนเบนเป้า

๓.เขียนแสดงความเสียใจ

เขียน โน้มน้าวให้บรรลุวัตถุประสงค์

การเขียนหนังสือชักเตือนหรือตำหนิ เขียนโดย

๑. เขียนเปลี่ยนเข็ม คือ ไม่เขียนปักลงไปในทำนองว่าผู้มีหนังสือไปว่าเอง

“มีผู้ร้องเรียนว่า .....”

“หนังสือพิมพ์ลงข่าวว่า .....”

“มีเสียงเล่าลือว่า.....”

“ผู้พบเห็นจะว่าได้ว่า.....”

เขียน โฉมหน้าให้บรรลุวัตถุประสงค์

การเขียนหนังสือตกเตือนหรือตำหนิ

- เขียนเบนเป้า คือ ไม่เขียนไปกลางไปเป็นการตำหนิผู้รับหนังสือ แต่เลี่ยงเขียนไปในเชิงตำหนิผู้อื่น หรือเป็นความบกพร่องของผู้อื่น ไม่ใช่ความบกพร่องของผู้รับหนังสือ

เขียน โน้มน้าวให้บรรลุวัตถุประสงค์

การเขียนหนังสือชักเตือนหรือตำหนิ

- เขียนแสดงความเสียใจ ในกรณีนี้จะเขียนตำหนิบุคคลภายนอก ที่ทำการอันไม่สมควรต่อเราหรือล่วงเกินเราให้เสียหาย
ไม่ควรตำหนิตรงๆ ไม่ควรเขียนแสดงความโกรธและ
ไม่ควรเขียนแสดงการดูถูกดูแคลน แต่ควรเขียนแสดงความเสียใจไป

จบ